

Община Варна

Весела Величкова, водещ финансов анализатор
v.velichkova@bcra-bg.com

Радостина Стаменова, икономически анализатор
stamenova@bcra-bg.com

Калина Димитрова, икономически анализатор
k.dimitrova@bcra-bg.com

Кредитен рейтинг на община Варна

Дата на Рейтингов комитет:	10.01.2019	06.06.2019	28.05.2020
Дата на публикуване:	11.01.2019	07.06.2019	29.05.2020
Дългосрочен кредитен рейтинг:	BBB	BBB	BBB
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен кредитен рейтинг:	A-3	A-3	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала	AA-(BG)	AA-(BG)	AA-(BG)
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1+ (BG)	A-1+ (BG)	A-1+ (BG)

1) За да се запознаете с пълната рейтингова история до този момент, моля вижте таблиците в края на документа.

2) Преди настоящата публикация кредитният рейтинг и рейтинговата перспектива бяха оповестени на оценяваното лице, като след извършеното оповестяване не са извършвани корекции в кредитния рейтинг и перспектива;

3) През последните 2 години БАКР не е предоставяла допълнителни услуги на рейтингованата единица или на свързана с нея трета страна.

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) агенции, без териториални или други ограничения.

На проведено на 28.05.2020г. заседание на Рейтингов Комитет на БАКР е разгледан доклад по извършения преглед на кредитен рейтинг на община Варна. Заседанието е ръководено от д-р по икономика Кирил Григоров, в качеството му на Председател на Рейтинговия Комитет. След проведената дискусия по всички изменения в дейността и състоянието на общината в периода на преглед и извършената оценка по множество фактори, влияещи на рейтинга, членовете на Рейтинговия Комитет взеха следното решение:

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) потвърждава следния кредитен рейтинг на община Варна:

- Дългосрочен кредитен рейтинг BBB, перспектива: стабилна, краткосрочен кредитен рейтинг A-3;
- Дългосрочен рейтинг по национална скала AA-(BG), перспектива: стабилна, краткосрочен рейтинг по национална скала A-1+ (BG).

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на кредитен рейтинг на община:

https://www.bcra-bg.com/files/Municipality_Methodology_2018_bg.pdf

Потребителите на рейтинга могат да намерят информация за значението на всяка рейтингова категория, включително за дефиницията за неизпълнение в публикуваната на сайта на БАКР Глобална скала:

https://www.bcra-bg.com/files/global_scale_bg.pdf

За изработването на кредитния доклад и присъждането на кредитен рейтинг е използвана информация от оценяваната община, Министерство на финансите, Национален Статистически Институт, Агенция по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ

Община Варна

Кредитен рейтинг: **BBB / A-3**Перспектива: *Стабилна*Национален рейтинг: **AA- (BG) / A-1+ (BG)**Перспектива: *Стабилна*Евлоги Георгиев 95, ет. 1
гр. София 1142тел.:(+359-2) 987 6363
www.bcra-bg.com

Годината (2020) започна позитивно за България в политически план, с обновен състав на местната власт, напредък по подготовката на страната за членство в Банковия съюз и съответно включване на лева във Валутния механизъм II (ERM II). Възникването на пандемията от COVID-19 в световен мащаб обаче превърна справянето с проблема в единствен приоритет, както в България, така и във всички нейни политически и икономически партньори. В страната беше обявено извънредно положение (13.03.2020г.) заради безпрецедентната криза, последвано от редица законодателни мерки на правителството за ограничаване на негативните икономическите последици. Комбинираните ефекти върху световната икономика са безпрецедентни и предстои да бъдат измерени и оценени, като на този етап прогнозите крият риск от неточност поради глобалната неопределеност относно изхода от ситуацията. Перспективите пред развитието на глобалната икономика се влошават значително, а към момента единствено е ясно, че драстичните мерки за овладяване на заразата ще генерират мащабен шок в много сектори, региони и пазари, който ще прерасне в глобална рецесия.

Развитието на икономическите процеси в страната, включително в контекста на възникналата пандемия от COVID-19, са анализирани детайлно от „БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ и отразени в присъдения непоискан държавен рейтинг на Република България. Разгледани са измененията на БВП и БДС по компоненти, както и динамиката на показателите на външния сектор. Оценено е, че България навлиза в настоящата криза със стабилна фискална позиция. Разгледана е извънредната актуализация на бюджета, поради очакваното неизпълнение на приходите и необходимостта от извършването на допълнителни разходи, с която прогнозното салдо по КФП се изменя от балансирано на дефицит в размер на 3.5 млрд. лв. или 3% от прогнозния БВП. Представени са параметрите, на които лежи тази актуализация и е оценено, че до края на годината е много вероятна и нова ревизия.

Актуалното състояние на банковия сектор е оценено като стабилно, а капиталовата адекватност на банките - като достатъчна.

Представен е пакетът от мерки обявен от БНБ за допълнително укрепване на капитала и ликвидността на банките и механизмите за отсрочване на изискуеми задължения.

Резюме от доклада за присъдения актуален рейтинг на Република България може да бъде разгледан на официалния сайт на БАКР:
https://www.bcra-bg.com/files/rating_republic_of_bulgaria_apr_2020_bg.pdf

Средният дял на приходите на общините в общите постъпления за страната намалява до 34.92% спрямо 36.65% в края на 2018 г. Броят на общините, които отчитат дял на приходите от общите постъпления, по-висок от средния за страната, отново е 38, както и към края на предходната година. Сходна тенденция се наблюдава и при средния за страната дял на покритие на разходите за местни дейности с приходи, който се понижава до 78.02% през 2019 г. от 82.38%, а 64 общини постигат резултат над средния за страната (при 57 броя към края на 2018 г. Средното за страната равнище на размера на дълга като процент от планираните приходи и планираната изравнителна субсидия намалява до 48.91% (при 50.25% към края на 2018 г.)

Към края на 2019г. се наблюдава известно повишение на инвестиционната активност (дял на капиталовите разходи в бюджета на общините) – 14.79%, спрямо данните към края на 2018 г., когато средната стойност на този показател за страната е 14.07%. Броят на общините, които имат по-високи капиталови разходи от средното равнище за страната в края на 2019г., е 122 или с 10 повече от предходната година.

През 2017 и 2018г. съгласно ЗПФ са съгласувани първите планове за финансово оздравяване на 11 общини: Перник, Белово, Тетевен, Септември, Велинград, Сливен, Сунгурларе, Видин, Мизия, Симитли и Стамболово. В тях се поставят цели за финансово оздравяване, които включват мерки за увеличаване на приходите и оптимизиране и ограничаване на разходите в годишен и средносрочен план, изготвени на база на обективен анализ на основни финансови показатели.

Просрочените задължения на общините за 2019 г. възлизат на 125.2 млн.лв. (Към края на

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ
Община Варна
Кредитен рейтинг: **BBB / A-3**
Перспектива: *Стабилна*
Национален рейтинг: **AA- (BG) / A-1+ (BG)**
Перспектива: *Стабилна*

Евлоги Георгиев 95, ет. 1
гр. София 1142

тел.: (+359-2) 987 6363
www.bcra-bg.com

2018 г. размерът им е 122.2 млн.лв., което представлява ръст от 2.4%.

През 2019г. броят на населението на община Варна търпи незначителен спад на годишна база (-0.06%), при положителни изменения през предходните три години. Същевременно населението за страната като цяло продължава да поддържа низходяща тенденция, със значително по-високи темпове на спад (в абсолютни стойности), като през последната година се понижава с почти същата скорост както и през 2018г.

Гъстотата на населението в община Варна през 2019г. остава почти без промяна спрямо предходната година, докато средно за страната то търпи незначителен спад.

Делът на трудоспособното население в община Варна през 2019г. остава почти без промяна спрямо предходната и малко по-високо в сравнение със средното за страната, което бележи слаб спад. Положителен фактор представлява фактът, че делът на подтрудоспособното население в общината продължава леко да се повишава, и при това запазва благоприятната си стойност спрямо средната за страната.

През 2019г. община Варна отчита оперативен резултат в размер на 24 949 хил.лв., което представлява лек спад от 3.9% спрямо предходната година и се равнява на 15.2% от приходите за местни дейности (14.3% за предходната година). Резултатът от инвестиционна дейност е отрицателен и възлиза на 74 388 хил.лв. Нетният паричен поток за 2019г. е отрицателен в размер на -49 440 хил.лв., и се покрива в най-голяма степен от депозитите и средства по сметки, както и банкови кредити.

Собствените приходи на община Варна през 2019г. надвишават тези за предходната с 5.8%. Благоприятен фактор представлява сравнително големият дял на собствените приходи в приходите за местни дейности (92.8%).

През анализирания период данъчните приходи нарастват с 6.2% спрямо 2018г., достигайки 88 427 хил.лв. Най-съществен принос за това има данъкът върху придобиване на имущества

(нарастване от 16.3%), а делът му в данъчните постъпления е 33.2%). Обичайно за последните години с най-висок дял са приходите от данъка върху недвижимите имоти (35.8%), които обаче леко се снижават с 1.6%.

При най-значимото перо в неданъчните приходи – таксите – е налице незначително увеличение от под 1%. Доминираща се запазва такса битови отпадъци с дял през последната година от 70.7% и стойност почти идентична с реализираната през предходната година. Като положителен фактор се оценява спадащият дял на приходите от продажба на имущество, който за последната година е 3.7% (6.0% за 2018г.). Размерът им през 2019г. е 2 398 хил.лв., при 3 856 хил.лв. за предходната година.

През 2019г. община Варна продължава да поддържа тенденцията на ръст на текущите разходи за местни дейности и дофинансиране, като годишното увеличение е 7.3% (7.6% за 2018г.). Възходящ тренд продължават да следват и разходите за заплати и осигуровки – 22,7% на годишна база. Покачва се и тежестта им в текущите разходи, достигайки 20.5%, при 17.9% за 2018г.

Размерът на съотношението на плащанията по дълга към средногодишния размер на собствените приходи заедно с изравнителната субсидия за 2019г. възлиза на 7.96%, при изискване по ЗПФ от най-много 15%.

Община Варна продължава да се характеризира с нулево ниво на просрочените задължения и към края на 2019г., и към края на февруари 2020г.

През разглеждания период инвестициите в образованието са неколкратно по-високи в сравнение с предходните няколко години. С най-голям дял са средствата, вложени за общообразователните училища (66.4%, 5 608 хил.лв.). Този размер е относително голям в сравнителен хронологичен план и неколкратно надвишава отчетения за 2018г. Следващи по значимост са капиталовите разходи за целодневни детски градини (33.5%), които също са неколкратно спрямо предходната година.

През октомври 2019г. е стартиран проект „Изграждане на ВиК инфраструктура на обособената територия, обслужвана от „ВиК-

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ
Община Варна
Кредитен рейтинг: ВВВ / А-3
Перспектива: Стабилна
Национален рейтинг: АА- (ВG) / А-1+ (ВG)
Перспектива: Стабилна

Евлоги Георгиев 95, ет. 1
гр. София 1142

тел.: (+359-2) 987 6363
www.bcra-bg.com

Варна" ООД". Целта на проекта е над 330 000 жители на общината да имат достъп до подобро водоснабдяване.

В общината протича реализацията на проекта за реконструкция и модернизация на пречиствателната станция „Златни пясъци“. Финансира се по ОП „Околна среда 2014-2020“ и е на стойност около 40 млн.лв.

През 2019г. община Варна е финансирала капиталовата си програма като цяло с 41.3% средства по европейски програми. Делът на финансирането на инвестициите със собствени средства е 8.4%. Общият размер на капиталовата програма за годината възлиза на 152 486 хил.лв., което представлява повишение от 33.4% спрямо предходната година.

БАКР изготвя сравнителен анализ, който съпоставя определени показатели на глава от населението със средните за страната и групата на общините областни градове. Дадено е и сравнение с община Бургас като община със сходен икономически профил. По всички показатели Варна превъзхожда средните за двете групи.

През периода на преглед на рейтинга кмет на община Варна е Иван Портних, като това е третият му мандат на кметския пост. Дейността му е подкрепена от седем заместник-кмета.

Събираемостта на данък недвижими имоти и данък превозни средства, постигната от общината за 2019г., е 78.6%.

БАКР изготвя финансова прогноза на общината за периода 2020-2022г. Получените резултати показват, че при развитие, сходно с прогнозираното, Варна ще реализира положителен оперативен резултат през целия прогнозен период. Свободният паричен поток е също положителен.

Следва да се има предвид, че финансовата прогноза е голяма степен е основана на прогнозата на общината, и поради тази причина не отчита в реална степен евентуалното отражение на кризата, предизвикана от COVID-19, която може да се отрази съществено на финансовото развитие на общината.

Доколкото рейтингът на община Варна е ограничен от рейтинга на България, благоприятно влияние върху него би могло да окаже евентуално повишение на държавния рейтинг.

Негативно влияние върху рейтинга би могло да окаже натрупването на просрочени задължения, както и съществен ръст на задлъжнялостта. Отрицателно би могъл да се отрази силен спад на собствените приходи, както и чувствителни затруднения при осъществяването на основните инфраструктурни проекти.

Основни финансови показатели

(лева)	2019	2018	2017
Приходи за местни дейности, в т.ч.	163,930,798	181,271,775	223,673,446
Собствени приходи:	152,198,576	143,888,211	143,068,364
- данъчни приходи	88,427,246	88,285,282	82,348,196
- неданъчни приходи	63,771,330	60,802,919	60,720,168
Субсидии и трансфери за местни дейности	11,732,222	37,403,564	80,505,081
Капиталови разходи	88,320,450	74,758,882	42,712,982
Оперативен резултат	24,948,731	25,953,412	31,664,819
Оперативен резултат преди лихви	26,880,929	27,831,516	33,663,332
Резултат от инвестиционна дейност	-74,388,280	-36,029,208	-40,838,946
Дефицит/лизишък за местни дейности	-49,439,549	-10,075,797	72,503,769

КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ
Община Варна
Кредитен рейтинг: **BBB / A-3**
Перспектива: *Стабилна*
Национален рейтинг: **AA- (BG) / A-1+ (BG)**
Перспектива: *Стабилна*

Евлоги Георгиев 95, ет. 1
гр. София 1142

тел.: (+359-2) 987 6363
www.bcra-bg.com

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет:

Членовете на рейтинговия комитет разгледаха доклада за кредитен рейтинг на община Варна и обсъдиха факторите, определящи кредитния рейтинг.

Беше отбелязано положителното финансово развитие на община Варна, мащабната капиталова програма, липсата на просрочени задължения, сравнително високата събираемост на основните данъчни пера, както и благоприятното позициониране на общината в сравнителен план.

Дългосрочният рейтинг по националната скала **AA- (BG)** и краткосрочният **A-1+ (BG)** бяха присъдени въз основа на позиционирането на рейтинговите характеристики на общината в сравнителен план спрямо другите субекти в България.